

Niels Lange som bygherre på Riber Kærgård

Af H. K. Kristensen.

Tidligere har jeg hævdet, at rigsråd Niels Lange til Riber Kærgård næppe har foretaget større byggearbejder på Kærgård, da man ikke har kunnet påvise bygningsdele der, som man med sikkerhed kunne sige om var fra hans tid.*)

Imidlertid fik jeg ved læsningen af museumsinspektør Chr. Axel Jensens sidste bog: Danske adelige gravsten I 263 og II 248 en ganske anden opfattelse, idet han der gør opmærksom på, at der i Den antikvariske Samling i Ribe findes et fragment af en bygningstavle med årstallet 1552 og med et brudstykke af et adeligt våben.**)

Adjunkt Lennart Edelberg, Ribe, har været så venlig at sende mig en udskrift af museumsprotokollen, hvor stykket 1922-23 opgives at være 68 cm langt, 21 cm bredt og 9 cm tykt. Nu er længden kun ca. 50 cm, så der er muligvis forsvundet et lille stykke, ligesom det er gennemløbet af et brud, hvad der også fremgår af hosstående fotografi.

Reliefferne er dybe og tydelige. Man ser den

---

*) Fra Ribe Amt 1956, 123.

**) Mus. nr. 7026.

øverste del af en hjelm, prydet med to svanehalse, der trods en mindre beskadigelse dog ses at holde en ring i næbbene. Selv om skjoldet ikke er bevaret, tør man dog slutte, at det må dreje sig om Skeel'ernes våben. Det har nemlig på hjelmen to

Fragment af en bygningstavle med del af Skeel'ernes våben og åretallet 1552. — $\frac{1}{5}$ størr.

hvide svanehalse holdende en guldring med en blå sten, mens skjoldet er tværdelt og øverste felt lodret delt.

På fragmentet ser vi til venstre af hjelmen det øverste af en pilaster, bærende et englehoved og vinger og derover en plade med åretallet 1552. Pilasteren må have stået i midten af hele bygningstavlen og delt den i to felter. Yderst til højre ses den ene yderpilaster, der udadtil afgrænser feltet med Skeelvåbenet, og dette felt er spindesidens. I feltet på den anden side midterpilasteren, altså sværdsidens, har ægtemandens våben da været. Chr. Axel Jensen slutter, at det har været rigsråd Niels Langes til Kærgård. I 1552 ejedes denne gård netop af ham og hans hustru var Abel Skeel. — Der kan ikke være tvivl om, at denne slutning er rigtig.

Imidlertid kan nogle jo let spørge: Mon ikke stenen alligevel har siddet i et hus i Ribe by? Der har

ægteparret haft både huse og grunde, véd man. Det ser dog ud til, at deres huse kun har været boder, dvs. huse, ved hvis hjælp velhavere søgte at frugtbargøre nogle af deres penge, idet de lejede dem ud, og på sådanne huse anbragtes naturligvis ikke en kostbar bygningstavle med et adeligt våben. Heller ikke gråbrødreklosteret, som Abel Skeel købte med stenhuse, gårdsrum og haver, kan tavlen stamme fra, da hun først købte klosteret 1561.

Endelig oplyser museumsprotokollen, og det er afgørende, at stenen er foræret samlingen af fhv. møller Niels Pedersen i Fæsted, Hygum sogn, som »for nogle år siden« havde fået den på Kærgård.

Man kommer derfor til den opfattelse, at Niels Lange 1552 har ladet udføre et ikke helt ubetydeligt byggearbejde på Kærgård.

Tavlen er et tysk arbejde.
